

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Itämeren lohikannan ja kyseistä kantaa hyödyntävien kalastuksien monivuotisesta suunnitelmasta”

KOM(2011) 470 lopullinen – 2011/0206 COD

(2012/C 68/09)

Esittelijä: **Seppo KALLIO**

Euroopan parlamentti päätti 13. syyskuuta 2011 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 2 kohdan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Itämeren lohikannan ja kyseistä kantaa hyödyntävien kalastuksien monivuotisesta suunnitelmasta

KOM(2011) 470 lopullinen – 2011/0206 COD.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 21. joulukuuta 2011.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 18.–19. tammikuuta 2012 pitämässään 477. täysistunnossa (tammikuun 18. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 169 ääntä puolesta ja 4 vastaan 9:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea pitää hyvinä ja kannatettavina lohta koskevan monivuotisen suunnitelman tavoitteita kaikkien Itämeren lohikantojen kestävästä hyödyntämisestä sekä geneettisestä eheydestä ja monimuotoisuudesta. Eteläisten heikkojen lohikantojen osalta suunnitelman aikatavoite on kuitenkin tämänhetkisen tiedon valossa epärealistinen.

1.2 ETSK pitää välttämättömänä, että kalastusrajoitusten tulee koskea koko lohen elinkiertoa ja kaikkia kalastusmuotoja. Kalastusrajoitusten lisäksi heikkojen lohikantojen elvyttäminen edellyttää lohien lisääntymisalueiden kunnostustoimia. TAC:n asettamista jokialueille ETSK ei pidä järkevänä, koska se on hallinnollisesti raskas väline ja sen valvonta aiheuttaisi huomattavia lisäkustannuksia. Päävastuu jäsenmaan sisäisillä vesillä tapahtuvan kalastuksen säätelystä ja valvonnasta tulee olla kyseisellä jäsenmaalla. Euroopan komissio seuraa kansallisten valvontaohjelmien täytäntöönpanoa jäsenmaiden raporttien perusteella.

1.3 ETSK hyväksyy asetuksen soveltamisen myös virkistyskalastuspalveluja tarjoaviin aluksiin. Suunnitelman soveltamisen ulkopuolelle jäävä virkistyskalastus pyytää kuitenkin suuren osuuden lohen kokonaissaalista. Myös virkistyskalastuksen säätely ja valvonta tulee toteuttaa kansallisesti ja näiden toteutusta tulee seurata jäsenmaiden komissiolle antamilla raporteilla.

1.4 ETSK pitää kalastuksen jatkuvuuden kannalta tärkeänä, että kalastuskiintiöitä ja kalastusta koskevia rajoituksia muutetaan vähittäin kohti tavoitteeksi asetettavia kalastuskuolevuusarvoja. Meressä tapahtuvan lohenkalastuksen säätelyn tulee jatkossa perustua useita lohikantoja koskevan TAC:n sijaan nimenomaan heikkojen lohikantojen suojelemiseksi annettuihin pyyntiaikojen ja pyydyksiä koskeviin teknisiin määräyksiin.

1.5 ETSK ei hyväksy lohen kompensatioistutusten kieltämistä ilman vahvaa tieteellistä näyttöä istutusten haitallisuudesta. Istutettavien lohenpoikasten laatua tulee valvoa. ETSK esittää istutustoiminnan geneettisen uhan vähentämistä käyttämällä istutuspöikasten tuottamiseen vuosittain luonnosta pyydyttäviä emolohia.

1.6 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea pitää välttämättömänä valvoa lohenkalastusta asianmukaisesti ja tehokkaasti ja esittää valvontaresurssien pikaista keskittämistä lohenkalastuksen valvontaan. Uusien pysyvien valvontavelvoitteiden sijaan ETSK pitää kuitenkin ensisijaisena toimenpiteenä viime vuosina voimakkaasti kehitettyjen valvontasäädösten tehokasta toimeenpanoa kaikissa jäsenmaissa. Kansainvälisen merentutkimusneuvoston arvioimaan laajaan lohisaaliin väärinraportointiin ETSK edellyttää lisäselvitystä.

1.7 ETSK korostaa ajan tasalla olevan korkeatasoisen lohitutkimuksen merkitystä lohen monivuotisen suunnitelman menestykselle toimeenpanolle. Vain riittävällä luotettavan tiedon saannilla voidaan taata sekä riittävät toimet lohikantojen suojelemiseksi ja elvyttämiseksi että mahdollisuus hyödyntää lohikantoja kestäväällä tavalla. Luotettavien saalistilastojen lisäksi lisätietoa tarvitaan lohen merikuoletisuutta aiheuttavista tekijöistä.

1.8 ETSK arvioi asetusehdotuksella olevan negatiivisia työllisyysvaikutuksia kaupallisen kalastuksen harjoittajiin, kalanjalostukseen, kalakauppaan, välineteollisuuteen, matkailukalastukseen sekä vesiviljely-yrittäjiin. Vaikutusten suuruus vaihtelee jäsenmaiden välillä sekä alueellisesti jäsenmaiden sisällä. ETSK edellyttää negatiivisten työllisyysvaikutusten minimoimista asetusehdotuksen mukaisten toimenpiteiden toteutuksessa sekä aiheutuneiden

vaikutusten huomioimista laaja-alaisesti EU:n rakennetukia myönnettäessä sekä jatkossa yhteistä kalastuspolitiikkaa uudistettaessa. ETSK korostaa EU:n rakennerahastojen käyttömahdollisuuksien lisäämistä ja tehostamista lohikannan kestäväksi lisäämiseksi ja työllisyyden parantamiseksi Itämeren kalastuselinkeissä.

2. Johdanto

2.1 Itämeren lohikantoja on säädelty aiemmin kansallisesti asetetuilla kalastusrajoituksilla, neuvoston asetuksella annetuilla teknisillä kalastusmääräyksillä sekä vuosittain määrätyillä kalastuskiintiöillä (TAC). Vuoteen 2006 asti kiintiöt määritettiin kansainvälisessä Itämeren kalastuskomissiossa (IBSFC). Kaikkia loheen kohdistuvia toimenpiteitä on koordinoitunut IBSFC:n laatima Salmon Action Plan (SAP) -ohjelma aina vuoteen 2010 asti.

2.2 Vuoden 2006 jälkeen EU:n jäsenmaiden pyydettävissä olevat Itämeren saaliskiintiöt on vahvistettu vuosittain neuvoston asetuksella. Asetusehdotuksen tekee Euroopan komissio käyttäen apunaan kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) sekä tieteellis-teknis-taloudellisen komitean (STECF) neuvonantoja.

2.3 EU jakaa sopimansa kiintiöt edelleen jäsenmailleen ns. suhteelliseen stabiileuteen perustuen. Suhteellisen stabiileetin mukaisesti eri jäsenmaiden suhteelliset osuudet kiintiöstä pysyvät vuodesta toiseen samanlaisina, vaikka kiintiön määrä vaihtuu.

2.4 EU:n ulkopuolisista maista Itämerellä on kalastustoimintaa vain Venäjällä. EU ja Venäjä keskustelevat Itämeren kalakantojen tilasta ja kalastusmahdollisuuksista kahdenvälisissä, erikseen käytävissä neuvotteluissa. Itämeren kalastuskomission kaltaista muodollista neuvottelumenettelyä kalastuskiintiöiden jakamiseksi EU:n ja Venäjän välillä ei ole toistaiseksi olemassa.

2.5 Itämeren kaupallinen lohikiintiö on jaettu kahteen osaan: Pääallas-Pohjanlahden (ICES 22-31) kiintiöön sekä Suomenlahden (ICES 32) kiintiöön. Kiintiö ei käytännössä ole rajoittanut lohen kalastusta useaan vuoteen. Vuoden 2010 Itämeren yhteenlasketusta 309 665 lohen kiintiöstä pyydettiin vain 150 092 lohta, eli 48,5 prosenttia. Kiintiön hyödyntämisprosentti vaihteli maittain välillä 2,8–84,9. Kaupallisten kalastajien lisäksi lohta pyytävät virkistyskalastajat merellä, jokisissa ja jokialueella. Kaikesta Itämeren alueella pyydettävästä lohesta virkistyskalastajat pyytävät 20–30 prosenttia, rannikolla ja joessa pyydettävästä saaliista lähes puolet. Virkistyskalastajien lohisäiliä ei ole laskettu kalastuskiintiöön mukaan.

2.6 Pohjoisten suurten lohijokien tila parani 1990-luvun puolivälissä merkittävästi Suomen ja Ruotsin kansallisesti asettamien rannikkokalastuksen aikarajoitusten seurauksena.

Näiden jokien poikastuotanto on pysynyt siitä lähtien selkeästi entistä korkeammalla tasolla lähellä jokien potentiaalista tuotantokapasiteettia ja suunnitelman tavoitteena olevaa kestävästi enimmäistuoton tasoa. Itämeren lohenkalastus perustuu suurelta osin näiden hyvässä kunnossa olevien pohjoisten lohijokien tuotantoon.

2.7 Itämeren keski- ja eteläosien lohijokien poikastuotanto on pysynyt alhaisena huolimatta tähänastisista toimituksista. Itämeren pääaltaalla lohen sekakantoihin kohdistuva kalastus väheni huomattavasti ajoverkkokalastuksen kieltämisen myötä vuonna 2008. Ajosiimapyynnin lisääntymisen myötä lohenkalastus pääaltaalla on lisääntynyt uudelleen.

2.8 Lohen poikastuotannon merkittävästä lisääntymisestä huolimatta kalastettavissa olevan lohikannan koko ei ole kasvanut vastaavasti. Lohen merivaiheen aikana kuolleisuutta aiheuttavista tekijöistä tarvitaan lisää tutkimustietoa.

2.9 Kansainvälinen merentutkimusneuvosto arvioi vuoden 2012 kalastusmahdollisuuksia koskevassa neuvonannossaan, että Itämeren ajosiimakalastuksessa esiintyy laajaa lohisäiliin väärinraportointia meritaimenena.

2.10 Kansainvälinen merentutkimusneuvosto on ilmaissut huolensa Itämeren lohikantojen tilasta ja geneettisestä monimuotoisuudesta. Myös Itämeren suojelukomissio (HELCOM) on kiinnittänyt huomiota Itämeren lohikantojen tilaan.

2.11 Lohenkalastuksen sosio-ekonomisen merkitys rannikon kalastajayhteisöille on suuri. Viimeisin arvio koko Itämeren lohenkalastajien määrästä koskee vuotta 2007, jolloin Euroopan komissio arvioi lohen kaupallisten kalastajien kokonaismääräksi noin 400 henkilöä, joista 340 kalasti rannikolla. ICES:n lohityöryhmä arvioi vuonna 2010 avomerellä lohta kalastavien alusten kokonaismääräksi 141, eli selvästi vuoden 2007 arviota suuremmaksi. Lohi työllistää kaupallisten kalastajien lisäksi vähintään yhtä suuren joukon henkilöitä kalastusmatkailun parissa. Pohjanlahdella lohen kaupallisen kalastuksen ja virkistyskalastuksen työllisyysvaikutukset on arvioitu yhtä suuriksi. Lohenkalastus työllistää edelleen suuren joukon välillisesti kalanjalostuksessa, kalakaupassa ja kalastusvälineiteollisuudessa. Lohenkalastusta ja lohikantoja ylläpitävä poikastuotanto on myös paikallisesti merkittävä työllistäjä.

3. Komission ehdotus

3.1 Euroopan komissio antoi 12. elokuuta 2011 asetusehdotuksen (KOM (2011) 470 lopullinen) Euroopan parlamentille ja neuvostolle Itämeren lohikannan ja kyseistä kantaa hyödyntävien kalastuksien monivuotisesta suunnitelmasta.

3.2 Itämeren lohikantojen hoitosuunnitelmaa sovellettaisiin kaupalliseen kalastukseen Itämeressä ja Itämereen laskevissa joissa. Suunnitelmaa sovellettaisiin myös kalastusopastointia harjoittaviin yrityksiin, niiden tarjotessa virkistyskalastuspalveluja Itämerellä. Ehdotuksessa esitetään mahdollisuutta tiettyjen edellytysten täytyessä säädellä jokikalastusta EU:n säädöksillä. Ehdotus koskee myös lohi-istutuksia.

3.3 Ehdotuksen päämääränä on varmistaa, että Itämeren lohikantaa hyödynnetään kestäväällä tavalla kestävän enimmäistuoton periaatteen mukaisesti sekä että Itämeren lohikannan geneettinen eheys ja monimuotoisuus ovat turvatut.

3.4 Itämeren luonnonlohikannoille asetetaan jokikohtaisesti tavoitetaso, joka on 75 prosenttia kunkin lohijoen arvioidusta potentiaalisesta smoltituotantokapasiteetista. Lohijoen tämänhetkisestä tilasta riippuen tavoitetaso tulisi saavuttaa 5 tai 10 vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta.

3.5 Luonnonlohikannoille esitetään jokikohtaisten TAC-tasojen pakollista säätämistä. Niiden säätäminen olisi jäsenmaiden vastuulla. Jäsenmaiden tulisi tieteellisen tiedon pohjalta ratkaista jokikohtainen suurin sallittu kalastuskuolevuus ja sitä vastaava TAC:n taso.

3.6 EU:n komissio arvioisi edellä mainittuja jäsenmaiden toimenpiteitä ja niiden yhteensopivuutta tavoitteiden saavuttamiseen nähden joka kolmas vuosi. Mikäli jäsenvaltio ei julkaise tietoja tai jäsenvaltion toimenpiteet eivät vastaa tavoitteita, komissio voisi muuttaa jäsenvaltion luonnonlohijoille asettamia kalastuskuolevuustasoja ja/tai TAC:n tasoa tai kieltää lohenkalastuksen kyseisissä joissa.

3.7 Kaikille Itämeren lohikannoille esitetään yhtä merikalastuksen kalastuskuolevuusarvoa. Arvoksi esitetään 0,1. Kalastuskuolevuuden arvo 0,1 merkitsisi, että kalastuksen kohteena olevista lohista saisi kalastaa vuosittain noin 10 prosenttia. Päätettäessä vuosittain TAC:n tasosta se tulisi säätää sellaiseksi, ettei kalastuskuolevuuden enimmäistaso 0,1 ylity. Komissio voi muuttaa merialueen kalastuskuolevuustasoja, mikäli olosuhteissa tapahtuisi sellaisia muutoksia, että tavoitteiden saavuttaminen vaarantuisi.

3.8 Virkistyskalastuspalveluja tarjoavien alusten pyytämät lohet olisi laskettava osaksi jäsenvaltion kansallisen lohikiintiön käyttöä.

3.9 Jäsenvaltioiden olisi asetettava jokikohtaisia teknisiä kalastusmääräyksiä sellaisille heikoille luonnonlohikannoille, jotka eivät ole saavuttaneet 50 prosentin tavoitearvoa luonnonlohijoen smoltituotantokapasiteetista. Asetuksen tultua voimaan aikaa määräysten asettamiselle olisi kaksi vuotta. Jäsenvaltio voisi itse valita ja päättää näistä teknisistä kalastusmääräyksistä (esim. pyydysrajoitukset ja kalastuskieltoajat/-alueet).

3.10 Komissio arvioi joka kolmas vuosi jäsenvaltion asettamia teknisiä kalastusmääräyksiä. Mikäli jäsenvaltio ei määrää, jossa aseta toimenpiteitä, julkaise niitä tai ei aseta riittäviä toimenpiteitä luonnonlohijoille asetettuihin tavoitteisiin nähden, komissio voisi säätää teknisiä, jokikohtaisia kalastusmääräyksiä.

3.11 Lohi-istutukset rajattaisiin tuki-istutuksiin ja palautusistutuksiin. Tuki-istutuksilla tarkoitetaan istutuksia luonnonlohijokiin ja palautusistutuksilla kalojen istuttamista potentiaalisiin lohijokiin tarkoituksena perustaa itsensä ylläpitäviä luonnonlohikantoja.

3.12 Ehdotuksessa esitetään seitsemän vuoden siirtymäkautta istutuksille. Siirtymäkauden jälkeen muut kuin edellä mainitut istutukset olisivat kiellettyjä.

3.13 Ehdotuksessa esitetään uusia valvontasäännöksiä jo voimassa olevien valvontasäädösten täydennykseksi. Uudet valvontavoitteet koskevat lohen kaupallista pyyntiä aluksen pituudesta riippumatta sekä virkistyskalastuspalveluja tarjoavia aluksia.

3.14 Saaliita olisi tarkastettava niiden purkamisten yhteydessä. Purkamistarkastusten on koskettava vähintään kymmentä prosenttia purkamisten kokonaismäärästä.

3.15 Komissio ehdottaa delegoidun säädösvallan siirtämistä itselleen tarvittaessa määräämättömäksi ajaksi sekä meressä että jokialueella tapahtuvaa lohenkalastuksen säätelyä varten.

4. Erityishuomiot

4.1 Suunnitelman tavoitteet ovat Euroopan talous- ja sosiaalikomitean mielestä hyviä ja kannatettavia. Ehdotuksen tavoite saavuttaa vähintään 75 prosentin taso potentiaalisesta luonnonpoikastuotannosta enintään kymmenessä vuodessa on erittäin kunnianhimoinen. Kansainvälisen merentutkimusneuvoston tekemien arvioiden perusteella tavoite on toteutumassa Itämeren pohjoisten suurten lohijokien osalta, mutta eteläisten heikkojen lohikantojen osalta aikataavoite on kuitenkin epärealistinen kalastusrajoitusten tasosta riippumatta.

4.2 Asetuksen soveltamisalaksi on ilmoitettu kaupallinen kalastus sekä virkistyskalastuspalveluja tarjoavat alukset. Jälkimmäisten merkitys lohenkalastuksen kokonaissaaliin kannalta on vähäinen. Asetuksen soveltamisalaan kuulumattoman virkistyskalastuksen yhteenlaskettu lohisaalis rannikolla ja jokialueella on kuitenkin samaa suuruusluokkaa vastaavan alueen kaupallisen kalastuksen kanssa. Pelkästään kaupallista kalastusta koskevan TAC:n asettamista jokialueelle ETSK ei pidä järkevänä, koska jokialueella kalastus on lähes täysin virkistyskalastusta. ETSK katsoo, että kalastusrajoitusten tulee koskea koko lohen elinkiertoa ja kaikkia kalastusmuotoja. Päävastuu jäsenmaan sisäisillä vesillä tapahtuvan kaupallisen kalastuksen ja virkistyskalastuksen säätelystä tulee olla kyseisellä jäsenmaalla.

4.3 EU:ssa jo hyväksytyissä kalakantoja koskevista hoito- tai elvytys suunnitelmissa on kullekin kalakannalle sovittu oma kyseiselle kannalle kestävä hyödyntämisen toteutumisen kannalta parhaiten sopiva kalastuskuolevuusarvo. Itämerellä kalastuksen kohteena on lukuisia eri lohikantoja, joiden biologinen tila on erilainen. Asetuksesta ja sen perusteluista ei selviä, miksi ehdotuksessa kaikille Itämeren lohikannoille meressä on ehdotettu yhtä ja samaa kalastuskuolevuusarvoa ja miten kyseiseen arvoon on laskennallisesti päädytty.

4.4 Itämeren pohjoiset lohikannat ovat jo nyt hyvin lähellä tavoitteena olevaa MSY-tasoa. Jos Itämeren pääaltaan Pohjanlahden lohikiintiö leikataan tasolle, jolla myös eteläisten lohikantojen kalastuskuolevuus olisi MSY:n tasolla, rajoitetaan samalla tarpeettomasti pohjoisten lohikantojen kalastusta. Merikalastuksen säätelyn tulee siksi jatkossa perustua useita lohikantoja koskevan TAC:n sijaan pyyntiaikoja ja pyydyksiä koskeviin teknisiin määräyksiin, jotka voidaan kohdentaa suojelemaan erityisesti heikkoja lohikantoja. Jos lohenkalastuksen säätely perustuu jatkossakin vuotuisen TAC:n määrittämiseen, tulee merikalastuksen lohikiintiöiden osalta noudattaa muiden kalakantojen hoito suunnitelmissa käytettyä kalastuskuolevuuden asteittaista vähentämistä tavoitearvoon. Kalastuselinkeinon harjoittamisen kannalta ilman pakottavaa syytä tehtävät äkilliset suuret muutokset säätelyssä ovat erittäin haitallisia.

4.5 Itämerellä pääaltaan alueella lohen kalastus on kokonaisuudessaan eri lohikantoihin kohdistuvaa sekakalastusta. Mitä lähempänä lohijokea kalastus tapahtuu, sitä paremmin kalastus voidaan kohdistaa kyseisen joen lohikantaan. Eteläisten huonossa kunnossa olevien lohikantojen elvyttämisen kannalta tärkeässä asemassa jatkossa ovat Itämeren pääaltaalla harjoitettavaa ajosiimakalastusta koskevat määräykset ja valvonta. Ajosiimakalastuksen syyspyynnissä alamittaisten lohien määrä on todettu olevan muita kalastusmuotoja suurempi, joten siimakalastuksen ajallisilla rajoituksilla voitaisiin vähentää myös poisheitettävien lohien määrää. On kuitenkin huomattava, että Itämeren eteläiset lohikannat eivät ole elpyneet pääaltaan kalastuksen voimakkaasta vähenemisestä huolimatta. Tämä tarkoittaa sitä, että merikalastuksen rajoitusten lisäksi heikkojen lohikantojen elvyttäminen edellyttää voimakasta kalastuksen rajoittamista myös jokisissa ja jokialueilla sekä lohien lisääntymisalueiden kunnostustoimia luonnonlisääntymisen varmistamiseksi.

4.6 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on huolestunut lohen väärinraportoiduista saaliista esitetystä arvioista, edellyttäen lisäselvitystä tästä aiheesta ja katsoo, että on tärkeää valvoa lohenkalastusta asianmukaisesti ja tehokkaasti. Komission ehdotus lisääisi pysyvästi valvontaan tarvittavia julkisen sektorin velvoitteita ja aiheuttaisi lisää kustannuksia. Kustannukset muodostuisivat erityisesti atk-järjestelmien muutoksista ja ylläpidosta sekä tarpeesta lisätä henkilöstö- ja muita resursseja säännösten noudattamisen valvontaan ja tutkimukseen. ETSK edellyttää valvontaresurssien lisäämistä mahdollisuuksien mukaan sekä jo olemassa olevien resurssien keskittämistä lohenkalastuksen valvontaan, kunnes lohen monivuotinen suunnitelma on hyväksytty ja raportointiongelmien arvioidaan ratkenneen. Lohenkalastuksen

valvontaa koskevien säädösten osalta ETSK pitää ensisijaisena toimenpiteenä jo olemassa olevien, viime vuosina voimakkaasti kehitettyjen valvontasäädösten tehokasta toimeenpanoa kaikissa jäsenmaissa. Euroopan komission tulee seurata kansallisten valvontaohjelmien täytäntöönpanoa jäsenmaiden raporttien perusteella.

4.7 Lohia istutetaan palautus- ja tuki-istutuksina sekä oikeuden päätöksiin perustuvina kompensatioistutuksina vesivoiman rakentamisesta aiheutuneista saalismenetyksistä. Ehdotus lopettaisi muut kuin tuki-istutukset ja palautusistutukset potentiaaliin lohijokiin seitsemän vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta. Kompensatioistutusten korvaamiseen muilla velvoitteilla seitsemän vuoden määräaika on aivan liian lyhyt, koska todennäköisesti kaikkien kolmen oikeusasteen käsittelyä vaativan muutosprosessin lisäksi aikaa veisi korvaavien velvoitteiden suunnittelu ja toteutus.

4.8 Kompensatioistutusten kieltämistä perustellaan istutusten vahingollisuudella lohikantojen geneettiselle monimuotoisuudelle. Tieteellistä perustaa tälle arviolle ei kuitenkaan ole esitetty. Kompensatioistutuksista saatavilla saaliilla on kiistaton merkitys istutusalueiden jokisuualueille ja rannikkokalastukselle sekä useiden kymmenien henkilötyövuosien työllistävä vaikutus rannikolla toimiville vesiviljely-yrityksille. Kompensatioistutuksia ei tule siksi kieltää ilman vahvaa tieteellistä näyttöä istutusten haitallisuudesta. ETSK katsoo lisäksi, että istutettavien lohienpoikasten laatua tulee valvoa ja kaikkien istutettujen poikasten rasvaevät tulee leikata luonnossa lisääntyneiden ja istutettujen lohien erottamiseksi saaliissa. Istukkaiden muodostama geneettinen uhka voidaan minimoida käyttämällä poikasten tuottamisessa laitoksissa säilytettävien lohikantojen sijaan aina kun mahdollista vuosittain luonnosta pyydyttäviä, luonnonvalinnan läpikäyneitä emolohia.

4.9 Lohi-istutusten tärkeydestä antaa hyvän kuvan Suomenlahden tilanne. Jos lohi-istutukset kielletäisiin esimerkiksi rakennetun Kymijoen suualueella, merkittäisi se käytännössä Suomenlahden lohenkalastuksen loppumista samoin kuin Kymijossa voimalaitosten alapuolella olevan merkittävän virkistyskalastuksen loppumista. Kyseisellä kalastuksella on todella suurta merkitystä kalastusmatkailulle. Näin on tilanne monissa Itämeren alueen joissa.

4.10 Esityksen taloudelliset vaikutukset esimerkiksi kiintiön pienentymisen myötä olisivat merkittäviä kaupallisille kalastajille sekä alkutuotannosta riippuville elinkeinoille: kalanjalostukselle, kalakaupalle sekä pyydysvalmistajille. Lohen pitkä vaellus, erilaiset kalastustavat ja erilaiset säätelytarpeet vaelluksen eri vaiheissa aiheuttavat vaihtelua taloudellisten vaikutusten jakaantumisessa sekä jäsenmaiden välillä että yksittäisten jäsenmaiden sisällä. Lyhyen lohenkalastuskesongin takia useimmat lohenkalastajat pyytävät myös muita kalalajeja. Lohi on kuitenkin useimmille taloudellisesti tärkein kalalaji, ja pienetkin säätelymuutokset voivat aiheuttaa huomattavia muutoksia kalastuselinkeinon kannattavuudessa. Elinkeinonsa lopettamaan joutuvien kalastajien

osalta esitys vähentää lohien ja lohenkalastuksen ohessa pyydetävän muun kalan tarjontaa kuluttajille, jalostukseen sekä kaupalle ja lisää siten riippuvuutta EU:n ulkopuolelta tuotavasta kalasta. Myös kalastusmatkailu jokialueilla voisi kokea taloudellisia menetyksiä kiristyneestä jokikalastuksen säätelystä ja jokikalastuksen TAC:n soveltamisesta. Pidemmällä aikavälillä esitys voi kuitenkin lisätä kalastusmatkailun työpaikkoja jokialueilla lohikantojen elpyessä.

4.11 Ehdotuksella on taloudellisia vaikutuksia myös vesiviljely-yrittäjiin. Kompensaatioistutuksissa käytettäviä poikasia tuottavat vesiviljely-yritykset työllistävät useita kymmeniä henkilöitä alueilla, joilla vaihtoehtoisia työllistymismahdollisuuksia on vähän. Kompensaatioistutusten lopettamisesta johtuva

vesiviljely-yritysten toiminnan lopettaminen heikentäisi näiden alueiden työllisyyttä. Yritysten sulkemisen myötä menetettäisiin myös vesiviljelyyn liittyvää pitkäaikaista kokemusta ja tietotaitoa.

4.12 Asetusehdotuksen negatiiviset työllisyysvaikutukset tulee ottaa huomioon olemassa olevia EU:n rakennetukisäädöksiä sovellettaessa sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa uudistettaessa. Mahdollisia tukimuotoja ovat esimerkiksi korvaukset kalastustoiminnan lopettamisesta sekä investoinnit ja koulutus kalastustoiminnan uudelleen suuntaamiseen. ETSK katsoo kuitenkin, että korvaukset ovat vasta toissijaisia keinoja. Ensisijaisesti lohenkalastuksen ja siihen liittyvien elinkeinojen työllistävyys tulee huomioida jo käytännön toimenpiteitä suunniteltaessa siten, että negatiiviset työllisyysvaikutukset ovat mahdollisimman vähäisiä.

Bryssel 18. tammikuuta 2012

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON